

ŞİDDETE KARŞI ADLI SÜREÇ

Prof. Dr. Havva ŞAHİN KAVAKLI
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Tıp Fakültesi Acil Tıp AD
Ankara Şehir Hastanesi

Prof Dr. Havva ŞAHİN KAVAKLI

✓ 02.11.2011 tarihli ve 28103 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin Hukuki Yardım başlıklı 54. maddesinde;

“Bakanlık ve bağlı kuruluşlarında; sağlık hizmeti sunumu sırasında veya bu görevlerden dolayı personele karşı işlenen suçlar sebebiyle ceza hukuku kapsamında yürütülmekte olan işlemler ve davalarda personelin talebi üzerine Bakanlık ve bağlı kuruluşlarınca hukuki yardım yapılır. Bu yardımın usul ve esasları Bakanlıkça belirlenir.”

Sağlık çalışanlarına karşı sağlık hizmetinin sunumu sırasında veya görevlerinden dolayı suç işlenmesinin önlenmesi amacıyla yapılan hukuki düzenlemeler şu şekildedir:

- 1) İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü'nün 26.04.2012 tarihli ve 2012/39 (Bakanlık Genelge No:2012/22) sayılı Genelgesi**
- 2) 28.04.2012 tarihli ve 28277 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Sağlık Bakanlığı Personeline Karşı İşlenen Suçlar Nedeniyle Yapılacak Hukuki Yardımın Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik**
- 3) Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 14.05.2012 tarihli ve 2012/23 sayılı Genelgesi**
- 4) Sağlık Bakanlığı Hukuk Müşavirliği'nin 17.04.2013 tarihli ve 2013/2 sayılı Genelgesi**

Sağlık Bakanlığı Personeline Karşı İşlenen Suçlar Nedeniyle Yapılacak Hukuki Yardımın Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik

- ✓ **AMAÇ:** Mezkur Yönetmeliğin amacı, “Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarında **sağlık hizmeti sunumu sırasında veya bu görevlerinden dolayı** personele karşı işlenen suçlar sebebiyle personelin veya kanuni mirasçılarının **talebi üzerine** Bakanlık ve bağlı kuruluşlarınca yapılacak hukuki yardıma ilişkin usul ve esasları belirlemek” olarak belirlenmiştir
- ✓ Yönetmeliğin 5. maddesine göre, hukuki yardımda bulunulabilmesi için aşağıda belirtilen hallerin gerçekleşmiş olması gerekmektedir:
 - 1) Sağlık hizmeti sunumu sırasında veya bu görevlerinden dolayı personele karşı kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiilin gerçekleştirilmiş olması
 - 2) İlgilinin veya kanuni mirasçılarının talepte bulunması
 - 3) İlgili personelin soruşturma safhasında şüpheli, kovuşturma safhasında ise sanık durumunda bulunmaması
- ✓ Personelin, bir olayda hem mağdur hem de şüpheli veya sanık durumunda olması halinde mağdur sıfatıyla hukuki yardım yapılacaktır

Hukuki Yardımın kapsamı

✓ Yönetmeliğin 2. Maddesi ile Sağlık Bakanlığı Hukuk Müşavirliği'nin 2013/2 sayılı Genelgesi'ne göre şu kişiler hukuki yardımdan yararlanabilecektir:

Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarında hizmet sunan;

- 1) Kadrolu (memur) personel**
- 2) 11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı KHK eki (II) sayılı cetvelde belirtilen pozisyonlarda istihdam edilen sözleşmeli personel,**
- 3) 663 sayılı KHK'nın 52. maddesi çerçevesinde Bakanlık ve bağlı kuruluşlarında gönüllü ve ücretsiz sağlık hizmeti verenler,**
- 4) 657 sayılı Devlet Memurları**

**Kanunu'nun (4/B) maddesine göre
istihdam edilen sözleşmeli personel,**

- 657 sayılı Kanun'un 86. maddesine göre açıktan vekil olarak atananlar,**
- 6) 10/7/2003 tarihli ve 4924 sayılı Kanun'a tabi olarak görev yapan sözleşmeli personel,**
 - 7) 24/11/2004 tarihli ve 5258 sayılı Aile Hekimliği Kanunu kapsamında görev yapanlar,**
 - 8) 7/5/1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'nun Ek 1 inci maddesine göre sözleşme ile çalışan eğitim görevlileri,**
 - 9) 3359 sayılı Kanun'un Ek 9. maddesine göre, üniversiteler ile birlikte kullanımdaki Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarına ait kurum ve kuruluşlarda görev yapan üniversite personeli,**
 - 10) Kadro veya pozisyonları diğer kamu kurum ve kuruluşlarında olup, Bakanlık ve bağlı kuruluşlarında görevlendirilen personel**

- ✓ Bunun yanı sıra Yönetmeliğin 2. maddesi uyarınca, söz konusu hukuki yardım yalnızca “ceza hukuku kapsamında yürütülmekte olan işlemleri ve davaları “ kapsamaktadır. Başka bir deyişle, mağdur ile şüpheli/sanık arasındaki özel hukuktan doğan ihtilaflar hukuki yardımın kapsamı dışındadır
- ✓ 2013/2 sayılı Genelge’nin 3. maddesine göre ise;
Söz konusu personelin hukukî yardım talepleri, suç sağlık hizmeti sunumu sırasında veya bu görevlerden dolayı işlenmiş ise karşılanabilecektir. Hizmetin sunumu veya görevi ile ilgili olmak kaydıyla hizmet mahalli veya çalışma saati dışında gerçekleşen suçlar için de hukukî yardım verilecektir

Sistemin işleyişi

Yönetmeliğin 7. maddesinde **“Bildirim ve Kayıt Sistemi”** düzenlenmiştir. Buna göre;

“(1) Bakanlık, sağlık hizmeti sunumu sırasında veya bu görevlerinden dolayı personele karşı işlenen fiillerin bildiriminin yapılacağı ve kayıtlarının tutulacağı bir sistem kurar. Bu sistemde kişisel verilere ilişkin bilgilere yer verilemez

(2) Bu Yönetmelik kapsamında işlenen fiilleri, ilgili sağlık kurum ve kuruluşunun yöneticisi, adli mercilere ve Bakanlıkça kurulan sisteme bildirir. Mağdur personel de bu bildirimini yapabilir

(3) Bildirim üzerine Bakanlık, olayın adli makamlara intikal ettirilip ettirilmediğini araştırır. Bakanlıkça keyfiyet ayrıca ilgili hukuk birimlerine de bildirilir”

Beyaz Kod

- ✓ Sağlık hizmeti sunumu sırasında veya bu görevlerinden dolayı personele karşı işlenen suçlar sebebiyle kamu veya özel bütün sağlık kuruluşlarında gerçekleşen vakaların bildirildiği sistemin adıdır

Beyaz Kod

- ✓ *Sağlık çalışanlarına yönelik şiddet olaylarını takip etmek üzere "**Bakanlık Beyaz Kod Birimi**" kurulmuş, 24 saat hizmet verecek "**113**" numaralı telefon ve "**www.beyazkod.saglik.gov.tr**" internet sayfası oluşturulmuştur.*
- ✓ *Personele karşı kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiilin işlendiği herhangi bir şekilde öğrenildiğinde, Bakanlık taşra teşkilatı için il sağlık müdürlerince, bağlı kuruluş taşra teşkilatı için ise bu kuruluşların taşra teşkilatı birim amirlerince bu Yönetmelik hükümleri resen uygulanır ve ilgili personelin veya kanuni mirasçılarının hukuki yardım müessesesini etkin bir şekilde kullanabilmesi için gerekli tedbirler alınır (**Yönetmelik Madde 8/2**).*

	ANKARA ŞEHİR HASTANESİ BEYAZ KOD UYGULAMA PROSEDÜRÜ	Doküman Kodu	AD.PR.002
		Yayın Tarihi	10.09.2019
		Revizyon Tarihi	23.10.2020
		Revizyon No	02
		Sayfa No/Sayfa Sayısı	1 / 5

1. AMAÇ:

Hastanemiz çalışanlarının, hastanemiz sınırları içerisinde, sağlık hizmeti sunumu sırasında veya bu görevlerinden dolayı fiziksel ve/veya psikolojik açıdan zarar görmesiyle sonuçlanabilecek veya sonuçlanması muhtemel olan sözlü veya fiili şiddet vb. durumlarında Beyaz Kod Müdahale Ekibinin en hızlı biçimde durumdan haberdar edilmesi ve olay yerine yönlendirilmesini ve diğer gerekli işlemlerin yapılmasını sağlamaktır.

2. KAPSAM:

Ankara Şehir Hastanesinde çalışan tüm personel, stajyer, intörn, kursiyerler.

3. KISALTMALAR

ÇHGB: Çalışan Hakları ve Güvenliği Birimi

EBYS: Elektronik Belge Yönetim Sistemi

İSGB: İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi

4. TANIMLAR:

Beyaz Kod Sistemi: Hastanede bulunan tüm dâhili telefonlardan Beyaz Kod durumunun başlatılabildiği (1111 devamında 5 tuşlanarak), Beyaz Kod Müdahale Ekibine çağrı başlatılan, dâhili telefonun adres bilgisinin

- ✓ 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri temel Kanununa eklenen ek 12. Madde hükmü ile Sağlık kurum ve kuruluşlarında görev yapan personele karşı görevleri sebebiyle kasten işlenen suçlardan şüpheli olanlar ,kolluk görevlilerince yakalanır ve gerekli işlemler yapılarak Cumhuriyet Başsavcılığına sevk edilir
- ✓ Cumhuriyet savcısı adli işlemleri tekemmül ettirir. Bu suçların soruşturmasında, kolluk tarafından müşteki , mağdur veya tanık olan sağlık personelinin ifadeleri iş yerinde alınır. Bu fıkra hükmü özel sağlık kurum ve kuruluşlarında görev yapan personele karşı kendisine karşı görevleri sebebiyle kasten işlenen suçlar hakkında da uygulanır. Hükmü ile bu sürecin hızlanması sağlanmış olup ,şiddet uygulayan kişi kolluk görevlilerince yakalandıktan sonra gerekli işlemleri yapılmak üzere, doğrudan Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilecektir

Beyaz kod uygulamasında hukuki yardım

- ✓ Sağlık hizmeti sunumu sırasında veya bu görevlerinden dolayı personele karşı işlenen suçlar sebebiyle personelin veya kanuni mirasçılarının talebi üzerine Bakanlık tarafından yapılacak hukuki yardıma ilişkin usul ve esasların bütünüdür

Vekalet İlişkisi (Madde 6)

- ✓ Yönetmelik kapsamındaki personele karşı işlendiği iddia edilen suçlara ilişkin soruşturma ve kovuşturmalarda; Bakanlık ve bağlı kuruluşlar merkez ve taşra teşkilatı ile döner sermaye teşkilatı kadrolarında bulunan avukatlar ile 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa göre hizmet alımı suretiyle kendilerine idarece vekâlet verilmiş avukatlar, ayrıca vekâletname ibrazı gerekmeksizin ilgili personelin veya kanuni mirasçılarının vekili sıfatıyla işlem yapmaya yetkilidir
- ✓ Ancak, hukuki yardım hizmetinin verilebilmesi, ilgili personelin veya kanuni mirasçılarının hukuki yardım talebinde bulunmuş olması şartına bağlı olduğu için, ilgili kişinin, yardım talebinde bulunduğunu yazılı olarak beyan ederek (ya da **Hukuki Yardım Talep Formu**nu doldurarak), söz konusu dilekçeyi Hukuk Birimi'ne ulaştırması yerinde olacaktır

Hukuk birimlerince inceleme

Madde 9 :

(1) Hukuki yardım talebine ilişkin taleplerin gereği yapılmak üzere kendilerine intikalini müteakip Bakanlık ve bağlı kuruluşları taşra teşkilatı hukuk birimlerince yapılacak inceleme neticesinde talebin bu Yönetmelik kapsamında bulunmadığının değerlendirilmesi halinde durum gerekçeli bir yazı ile ilgili birim amirine ve talepte bulunana derhal bildirilir

(2) Birinci fıkra uyarınca yapılacak bildirim üzerine ilgili personelin itiraz etmesi veya birim amirinin yazılı olarak yeniden talepte bulunması halinde dilekçe ve ekleri en geç yedi gün içerisinde ilgisine göre Bakanlık Hukuk Müşavirliği veya Kurum Hukuk Müşavirliğine gönderilir

(3) Bakanlık Hukuk Müşavirliği veya Kurum Hukuk Müşavirliği tarafından verilecek karar ilgili personele, birim amirine ve taşra teşkilatı hukuk birimine gönderilir.

(4) Üçüncü fıkra uyarınca verilecek karar idari açıdan kesin olup, taşra teşkilatı hukuk birimleri bu karar çerçevesinde işlem tesis etmekle yükümlüdür

(5) İlgili hukuk birimleri, safahatına göre soruşturma veya kovuşturma işlemleri ile alakalı olarak ifası lazım gelen hukuki işlemleri gecikmeksizin başlatır

Hukuki yardımın sona ermesi

Madde 10:

(1) İdarece yapılacak hukuki yardım;

a) İlgili personelin veya kanunî mirasçılarının hukuki yardım talebini geri alması,

b) 5 inci maddenin ikinci fıkrası hariç olmak üzere, adli mercilerce yapılacak tahkikat neticesinde personelin sanık durumuna gelmesi,

hallerinde sona erer.

(2) Hukuki yardımın birinci fıkranın (a) bendi uyarınca sonlandırılması halinde durum, ilgili birim amirine ve soruşturma safhasında yetkili Cumhuriyet Savcılığına, kovuşturma safhasında ise yetkili mahkemeye gecikmeksizin bildirilir

(3) Bu Yönetmelik kapsamındaki fiillerden dolayı yapılan soruşturma ve kovuşturma sonuçları, ilgili hukuk birimlerince Bakanlıkça kurulan sisteme bildirilir

Sağlıkta şiddet yasası

17 Nisan 2020 CUMA

Resmî Gazete

Sayı : 31102

KANUN

**YÜKSEKÖĞRETİM KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN**

Sağlıkta şiddet yasası

MADDE 28 – 7/5/1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun ek 12 nci maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kamu veya özel sağlık kurum ve kuruluşlarında görev yapan sağlık personeli ile yardımcı sağlık personeline karşı görevleri sebebiyle işlenen 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yer alan kasten yaralama (madde 86), tehdit (madde 106), hakaret (madde 125) ve görevi yaptırmamak için direnme (madde 265) suçlarında;

a) İlgili maddelere göre tayin edilecek cezalar yarı oranında artırılır.

b) Türk Ceza Kanununun 51 inci maddesinde düzenlenen hapis cezasının ertelenmesi hükümleri uygulanmaz.”

“Şiddetin vuku bulduğu sağlık kurum ve kuruluşunda, faile veya yakınına mağdurun verdiği hizmeti verebilecek başka sağlık personeli ve yardımcı sağlık personeli bulunması halinde hizmet ilgili diğer personel tarafından verilir.”

Bu yasa ile deęiřen nedir?

- ✓ Kamu ve özel sağlık kurum ve kuruluşlarında görev yapan sağlık personeli ile yardımcı sağlık personeline karşı, görevleri sebebiyle işlenen, Türk Ceza Kanunu'nda yer alan kasten yaralama, tehdit, hakaret ve görevi yaptırmamak için direnme suçlarında, ilgili kanunlara göre tayin edilecek cezalar yarı oranında artırılacak

- ✓ Söz konusu suçlarda, Türk Ceza Kanunu'nda yer alan hapis cezasının ertelenmesi hükümleri uygulanmayacak
- ✓ Şiddetin vuku bulduğu sağlık kuruluşunda, faile veya yakınına mağdurun verdiği hizmeti verebilecek başka sağlık personeli ve yardımcı sağlık personeli bulunması halinde, hizmet ilgili diğer personel tarafından verilecek

Şiddet yasasının anlamı

- ✓ Kanunda sayılan hakaret suçu için de halen Türk Ceza Kanunu'nun 125 maddesi 3.fıkrası (a) bendinde “Hakaret suçunun kamu görevlisine karşı görevinden dolayı” işlenmesi halinde cezanın alt sınırı bir yıldan az olamaz” hükmü yer almaktadır

Şiddet yasasının anlamı

- ✓ Kanunda sayılan görevi yaptırmamak için direnme suçlu için de halen Türk Ceza Kanunu'nun 265 maddesi 3.fikrasında “ Kamu görevlisine karşı görevini yapmasını engellemek amacıyla cebir veya tehdit kullanan kişi altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır” hükmü yer almaktadır

Şiddet yasasının anlamı

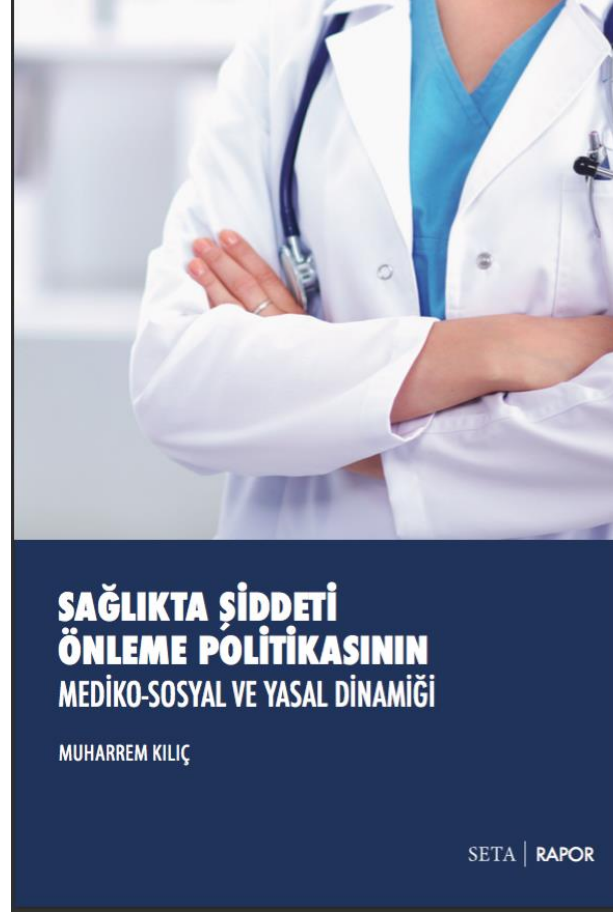
- ✓Kasten yaralama suçunun Türk Ceza Kanunu madde 86/ 3-c ‘de yer alan “Kişinin yerine getirdiği kamu görevi nedeni ile” işlenmesi halinde şikâyet aranmaksızın verilecek ceza yarı oranında artırılır.” Hükmü zaten var olduğundan yasada bunun tekrar edildiği görülmekte
- ✓Söz konusu suçlar için “Türk Ceza Kanunu’nun 51.maddesinde düzenlenen hapis cezasının ertelenmesi hükümleri uygulanmaz” hükmü **yasanın en önemli caydırıcı yönü**

- ✓ Yasada önemli konuların başında 5271 sayılı CMK'nın 231. maddesinde belirtilen iki yılın altındaki ve ilk defa işlenen suçlarda hakim kararı ile uygulanan HAGB yani hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının yeni düzenlemede halen devam ediyor olması
- ✓ Yasa eksik tarafları olsa da eskiye göre daha iyi

Şiddet yasası özet

✓ CEZALAR YARI ORANINDA ARTIRILACAK

- ✓ Kamu ve özel sağlık kurum ve kuruluşlarında görev yapan sağlık personeli ile yardımcı sağlık personeline karşı, görevleri sebebiyle işlenen, Türk Ceza Kanunu'nda yer alan kasten yaralama, tehdit, hakaret ve görevi yaptırmamak için direnme suçlarında, ilgili kanunlara göre tayin edilecek cezalar yarı oranında artırılacak
- ✓ Söz konusu suçlarda, Türk Ceza Kanunu'nda yer alan hapis cezasının ertelenmesi hükümleri uygulanmayacak
- ✓ Şiddetin vuku bulduğu sağlık kuruluşunda, faile veya yakınına mağdurun verdiği hizmeti verebilecek başka sağlık personeli ve yardımcı sağlık personeli bulunması halinde, hizmet ilgili diğer personel tarafından verilecek

TEŞEKKÜR EDERİM

